

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 19 mei 2017
(OR. en)

9266/17

DEVGEN 98
ACP 46
RELEX 413
FIN 306
OCDE 2

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	19 mei 2017
aan:	de delegaties

nr. vorig doc.:	8969/17
-----------------	---------

Betreft:	Jaarverslag 2017 aan de Europese Raad over de EU-doelstellingen inzake ontwikkelingshulp - Conclusies van de Raad (19 mei 2017)
----------	--

Voor de delegaties gaan in de bijlage de conclusies van de Raad over het jaarverslag 2017 aan de Europese Raad over de EU-doelstellingen inzake ontwikkelingshulp, zoals aangenomen door de Raad tijdens zijn 3450e zitting, op 19 mei 2017.

Conclusies van de Raad**Jaarverslag 2017 aan de Europese Raad over de EU-doelstellingen inzake
ontwikkelingshulp**

1. Het verheugt de Raad dat de Commissie voorlopige informatie heeft gepubliceerd over de officiële ontwikkelingshulp¹ (ODA) van de EU in 2016, waarin de trends worden geanalyseerd met betrekking tot de collectieve en de individuele ODA-toezeggingen van de EU². De Raad benadrukt dat de ODA een belangrijk onderdeel is van en als katalysator fungeert voor de totale financiële middelen die beschikbaar zijn voor de ontwikkelingslanden. Ofschoon de omvang van de ODA voor alle ontwikkelingslanden samen gering kan worden genoemd, blijft het een belangrijke financieringsbron voor met name minst ontwikkelde landen (MOL's) en fragiele staten die niet over de binnenlandse capaciteit beschikken om financiële middelen uit andere bronnen te halen.
2. De Europese Raad heeft de Raad op 17 juni 2010 verzocht om een jaarverslag over de toezeggingen en de prestaties van de EU en de lidstaten op ODA-gebied. Dit is het zevende verslag over dit thema dat aan de Europese Raad wordt toegezonden.

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-916_nl.htm en http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-949_nl.htm

² Conclusies van het voorzitterschap, Europese Raad van 16 en 17 juni 2005 (doc. 10255/1/05), conclusies van de Raad van 11 november 2008 (doc. 15480/08) en conclusies van de Raad van 26 mei 2015 (doc. 9241/15). Zie bijlage voor de toezeggingen.

3. Gelet op het bovenstaande wil de Raad de volgende gegevens aan de Europese Raad voorleggen:
- a. In 2016 is de collectieve ODA van de EU voor het vierde jaar op rij gestegen, tot 75,5 miljard EUR, het hoogste niveau tot op heden en een stijging met 10,7% in nominale termen ten opzichte van 2015 toen de collectieve ODA 67,9 miljard EUR bedroeg. De collectieve ODA van de EU bereikte in 2016 0,51% van het bruto nationaal inkomen (bni)³ van de EU, een aanzienlijke stijging in vergelijking met 0,47% in 2015.
 - b. De EU en haar lidstaten behielden mondiaal hun positie als grootste ODA-donor (zie figuur 1) door bijna 60% van de totale voor ontwikkelingslanden bestemde ODA die afkomstig is van leden van de Commissie voor ontwikkelingsbijstand (DAC) van de OESO, voor hun rekening te nemen. In tegenstelling tot de aanzienlijke stijging van de ODA/bni-verhouding van de EU, is het nationale gemiddelde van niet-EU-landen die lid zijn van de DAC (OESO), blijven staan op 0,21% van het bni in 2016 (het bedroeg 0,21% van het bni in 2015).
 - c. Deze cijfers weerspiegelen de positieve tendens en de verbeterde prestatie van de meeste EU-lidstaten. 22 lidstaten kenden een stijging of handhaafden hun algemene niveau van officiële ontwikkelingshulp en de ODA/bni-verhouding. 5 lidstaten van de EU bereikten of overstegen de drempel van 0,7% ODA/bni (zie figuur 2 en tabel 1). Met name Duitsland bereikte voor het eerst het streefcijfer van 0,7 %.

³ De collectieve ODA van de EU is de som van de ODA van de lidstaten van de EU en het deel van de ODA dat door de EU-instellingen wordt verstrekt en niet aan de lidstaten wordt toegerekend. Het grootste deel van de ODA-uitgaven van de EU-instellingen wordt voor de rapportage over de ODA ten opzichte van het bni toegerekend aan de lidstaten, dat wil zeggen dat de gegevens betreffende de lidstaten een deel van de uitgaven van de instellingen omvatten. De ODA uit eigen middelen van de Europese Investeringsbank (EIB) wordt niet toegerekend aan de lidstaten en komt bovenop de ODA van de lidstaten.

d. Vanwege de aanhoudende vluchtelingencrisis zijn in de OESO-gegevens van dit jaar opnieuw de hoge "in-donor"-vluchtelingenkosten⁴ die door verscheidene DAC-leden als ODA zijn gerapporteerd, opgenomen. Uit de OESO-gegevens blijkt dat de kosten voor vluchtelingen in donorlanden in de EU-landen stegen van 8,8 miljard EUR (of 12,9 % van de collectieve ODA van de EU in 2015) naar 10,7 miljard EUR (of 14,2 % van de collectieve ODA van de EU in 2016), een veel bescheidener groei dan vorig jaar. 25 % van de totale stijging van de ODA in 2016 was toe te rekenen aan kosten voor vluchtelingen in donorlanden. De totale ODA van de EU, na aftrek van kosten voor vluchtelingen in donorlanden, is verhoogd met 10 %. Dit betekent dat de EU in 2016 collectief zowel haar broodnodige steun aan vluchtelingen in Europa als andere ontwikkelingshulp aan ontwikkelingslanden heeft opgevoerd.

4. De Raad neemt er nota van dat de EU haar mondiale positie als grootste ODA-verlener heeft geconsolideerd en dichterbij de verwezenlijking is gekomen van de ambitieuze doelstelling die zij zichzelf in 2005 heeft gesteld, namelijk om als geheel 0,7 % van het bni aan ODA te besteden.
5. De Raad herinnert aan de ODA-toezeggingen die hij heeft gedaan in de conclusies van de Raad van 26 mei 2015⁵. De Raad bevestigt opnieuw zijn inzet en politiek leiderschap ten aanzien van de ontwikkelingshulp van de EU, en hij stelt vast dat ontwikkelings-samenwerking een hoofdprioriteit blijft. In dit verband bevestigen de EU en haar lidstaten andermaal al hun individuele en collectieve ODA-toezeggingen, en zij zullen realistische, verifieerbare maatregelen nemen met het oog op het nakomen van deze toezeggingen. Deze verbintenissen worden herhaald in de nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling, die de leidraad vormt voor de acties van de EU-instellingen en de lidstaten bij de samenwerking met alle ontwikkelingslanden.

⁴ Deze kosten kunnen alleen overeenkomstig de OESO-DAC-regels als ODA worden gerapporteerd, en de rapportage is beperkt tot kosten die gedurende de eerste twaalf maanden van het verblijf van de vluchtelingen zijn gemaakt.

⁵ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%209989%202014%20INIT>

6. De Raad neemt er met bezorgdheid nota van dat de EU, ondanks de groei van de netto ODA, nog steeds niet heeft voldaan aan haar collectieve streefcijfer om 0,15 % - 0,20 % van het bni op korte termijn aan de minst ontwikkelde landen te verstrekken, en in 2015 (het laatste jaar waarvoor volledige gegevens beschikbaar zijn, zie tabel 2) slechts 0,11 % van het bni heeft bereikt.
7. De Raad benadrukt de transformatieve aard van de actieagenda van Addis Abeba, die een integraal onderdeel vormt van Agenda 2030 en waarmee de beweging wordt ingezet naar een nieuw duurzaam financieringsparadigma, met goed bestuur als kern, verantwoordelijkheden voor allen, voorrang voor binnenlandse maatregelen, onder meer inzake belastingen en transparantie, het belang van een deugdelijk faciliterend beleid, een gezamenlijk engagement voor beleidssamenhang, om “niemand achter te laten” en voor gender als horizontale prioriteit. Derhalve wijst de Raad ook andermaal op het belang van een geïntegreerde totaalaanpak voor het aanboren van financiële en andere uitvoeringsmiddelen uit alle beschikbare (openbare/particuliere, nationale/internationale) bronnen en bij alle actoren, met name via partnerschappen met meerdere belanghebbenden, voor de ondersteuning van duurzame ontwikkeling van ontwikkelingslanden, onder meer door innovatieve financieringsbronnen en -instrumenten, kennis, expertise, capaciteitsopbouw, technologie en niet-financiële middelen. In dit verband is de Raad ingenomen met de werkzaamheden van de diensten van de Commissie en de EDEO op de gebieden die worden genoemd in het document "*Achieving the 2030 Sustainable Development Goals: Putting together the means of implementation; highlight on EU early achievements in three key areas*"⁶: het mobiliseren van binnenlandse middelen, het genereren van middelen in de particuliere sector en gezamenlijke programmering ter ondersteuning van de actieagenda van Addis Abeba.

⁶ Zie bijlage bij Persbericht IP-17-916: "*Achieving the 2030 Sustainable Development Goals: Putting together the means of implementation; highlight on EU early achievements in three key areas*"

8. De Raad hoopt in het kader van de Verenigde Naties en binnen de EU verder werk te kunnen maken van de uitvoering van de actieagenda van Addis Abeba en mechanismen te ontwikkelen om de impact ervan te bewaken en de resultaten ervan te beoordelen. In dit verband neemt de Raad nota van het forum van de Economische en Sociale Commissie van de VN (Ecosoc) over financiering voor ontwikkeling, dat van 22 tot en met 25 mei in New York zal plaatsvinden, en ziet hij ernaar uit deze besprekingen tijdens toekomstige forums voort te zetten en te verdiepen.
9. De Raad hoopt in de OESO/DAC de besprekingen voort te zetten over de ontwikkeling van een nieuwe statistische maatstaf voor de totale officiële steun voor duurzame ontwikkeling (TOSSD), die zal bijdragen tot een betere meting en om bekendheid te geven aan een completere reeks ontwikkelingsmaatregelen zonder afbreuk te doen aan ODA. De Raad moedigt open, inclusieve en transparante besprekingen over de ontwikkeling van de nieuwe maatstaf aan.

Vorige ODA-toezeggingen en -streefcijfers van de EU

(Conclusies van de Raad van 24 mei 2005 (doc. 9266/05), punt 4))

"Voor het bereiken van de MDG's (millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling) moet de ODA dringend worden verhoogd. De EU [...] gaat ook akkoord met een nieuw collectief EU-streefcijfer van 0,56 % ODA/BNI tegen 2010, waardoor er tegen die tijd jaarlijks 20 miljard euro extra aan ODA beschikbaar zou komen.

- i) De lidstaten die hun ODA nog niet op 0,51% van het BNI hebben gebracht, beloven dat niveau, binnen hun respectieve procedures voor de vaststelling van de begroting, tegen 2010 te bereiken en de lidstaten die al boven dat niveau zitten, beloven hun inspanningen te zullen volhouden;
- ii) de lidstaten die na 2002 tot de EU zijn toegetreden en die hun ODA nog niet op 0,17% van het BNI hebben gebracht, zullen ernaar streven dat niveau binnen hun respectieve procedures voor de vaststelling van de begroting tegen 2010 te bereiken en degenen die al boven dat niveau zitten beloven hun inspanningen te zullen volhouden;
- iii) de lidstaten beloven hun ODA tegen 2015 op 0,7% BNI te brengen; degenen die dat cijfer al halen, zeggen toe daarboven te blijven. De lidstaten die na 2002 tot de EU zijn toegetreden zullen ernaar streven hun ODA tegen 2015 tot 0,33% van het BNI te verhogen."

Huidige ODA-toezeggingen en -streefcijfers van de EU

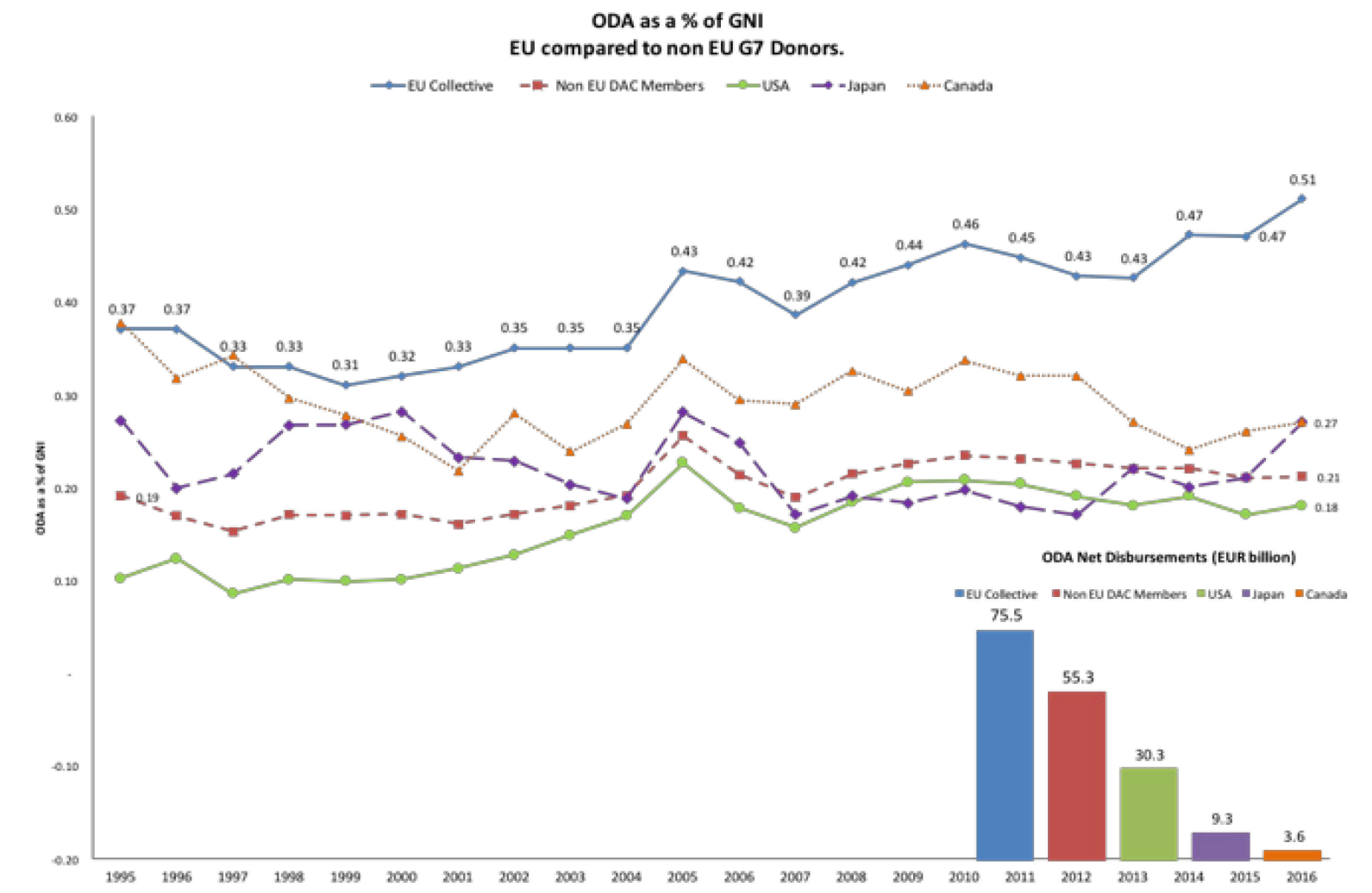
(Conclusies van de Raad van 26 mei 2015 (doc. 9241/15), punt 31-33))

"De EU en haar lidstaten zijn genereus bij het verlenen van ODA, in die zin dat zij de afgelopen jaren elk jaar meer dan de helft voor hun rekening hebben genomen. Ofschoon de omvang van de ODA voor alle ontwikkelingslanden samen gering kan worden genoemd, is het een belangrijke financieringsbron voor met name MOL's en fragiele staten die niet over de binnenlandse capaciteit beschikken om financiële middelen uit andere bronnen op te halen. De ODA kan ook een hefboom zijn voor andere uitvoeringsmiddelen, in het bijzonder voor de binnenlandse publieke financiering en de investeringen van de private sector, maar ook voor wetenschap, technologie en innovatie.

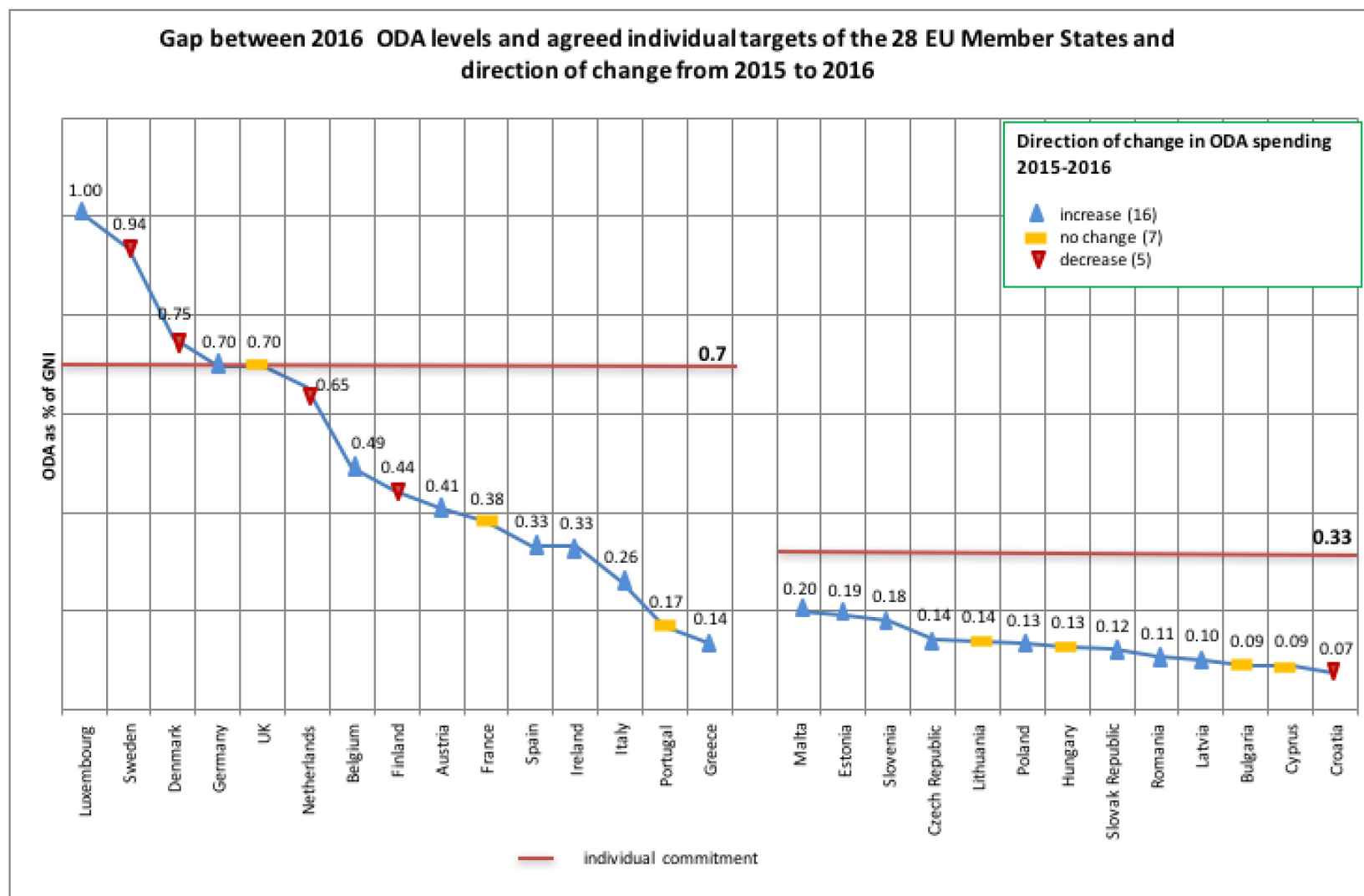
Derhalve bevestigt de EU haar gezamenlijke toezegging het streefcijfer van 0,7 % ODA/bni binnen het tijdsbestek van de agenda voor de periode na 2015 te zullen halen. De lidstaten die voor 2002 tot de EU zijn toegetreden, bevestigen hun toezegging het streefcijfer van 0,7 % ODA/bni te zullen halen, rekening houdend met hun begrotingssituatie, terwijl de lidstaten die reeds zo ver staan, toezeggen dat cijfer te zullen handhaven of te overschrijden; de lidstaten die na 2002 tot de EU zijn toegetreden, streven ernaar hun ODA/bni tot 0,33% te verhogen.

De internationale gemeenschap moet ook helpen om de middelen in te zetten daar waar ze het meest nodig zijn, speciaal in MOL's en kwetsbare landen of landen in conflictsituaties. In het kader van de totale ODA-toezegging en met volledige inachtneming van de prioriteiten van de afzonderlijke lidstaten op het gebied van ontwikkelingshulp bevestigt de EU haar beleidsvoornemen om MOL's te steunen. Wat ODA/bni aan MOL's betreft, neemt de EU zich voor gezamenlijk op de korte termijn het streefcijfer van 0,15 - 0,20 % te halen en binnen het tijdsbestek van de agenda voor de periode na 2015 0,20 % te halen."

Figuur 1

Figuur 2

Tabel 1: EU ODA (netto) - 2013-2016

Lidstaat	2013		2014		2015		2016	
	miljoen EUR	% van het bni	miljoen EUR	% van het bni	miljoen EUR	% van het bni	miljoen EUR	% van het bni
Oostenrijk	882	0,27	930	0,28	1.193	0,35	1.432	0,41
België	1.732	0,45	1.845	0,46	1.717	0,42	2.085	0,49
Bulgarije	37	0,10	37	0,09	37	0,09	37	0,09
Kroatië	32	0,07	54	0,12	46	0,09	37	0,07
Cyprus	15	0,10	15	0,10	16	0,09	16	0,09
Tsjechië	159	0,11	160	0,11	179	0,12	236	0,14
Denemarken	2.205	0,85	2.264	0,86	2.313	0,85	2.145	0,75
Estland	23	0,13	28	0,14	31	0,15	40	0,19
Finland	1.081	0,54	1.232	0,59	1.161	0,55	956	0,44
Frankrijk	8.543	0,41	8.005	0,37	8.149	0,37	8.592	0,38
Duitsland	10.717	0,38	12.486	0,42	16.173	0,52	22.309	0,70
Griekenland	180	0,10	186	0,11	215	0,12	239	0,14
Hongarije	97	0,10	109	0,11	140	0,13	141	0,13
Ierland	637	0,46	615	0,38	648	0,32	725	0,33
Italië	2.566	0,17	3.022	0,19	3.609	0,22	4.391	0,26
Letland	18	0,08	19	0,08	21	0,09	25	0,10
Litouwen	38	0,11	34	0,10	43	0,14	52	0,14
Luxemburg	323	1,00	319	1,06	327	0,95	347	1,00

Malta	14	0,20	15	0,20	15	0,17	19	0,20
Nederland	4.094	0,67	4.200	0,64	5.162	0,75	4.511	0,65
Polen	355	0,10	341	0,09	397	0,10	546	0,13
Portugal	368	0,23	324	0,19	278	0,16	307	0,17
Roemenië	101	0,07	162	0,11	143	0,09	179	0,11
Slowakije	65	0,09	63	0,09	77	0,10	97	0,12
Slovenië	46	0,13	46	0,12	57	0,15	72	0,18
Spanje	1.789	0,17	1.415	0,13	1.259	0,12	3.704	0,33
Zweden	4.389	1,01	4.698	1,09	6.391	1,41	4.404	0,94
VK	13.498	0,71	14.551	0,70	16.718	0,70	16.289	0,70
EU15 totaal	53.003	0,44	56.091	0,44	65.313	0,49	72.436	0,53
EU13 totaal	1.000	0,10	1.083	0,10	1.203	0,11	1.496	0,13
EU28 totaal	54.004	0,41	57.174	0,41	66.515	0,46	73.932	0,50
ODA van de EU-instellingen die niet ten laste van de lidstaten komt	2.873	0,02	2.139	0,02	1.372	0,01	1.603	0,01
Collectieve EU ODA	56.877	0,43	59.313	0,43	67.887	0,47	75.535	0,51

Opmerking: (1) Verschil, als % van het bruto nationaal inkomen (bni), ten opzichte van de individuele EU ODA-streefcijfers van de lidstaten, en ten opzichte van 0,7% van het bni voor de collectieve EU ODA. Cijfers tussen haken geven aan in hoeverre de lidstaat zijn EU-streefcijfer heeft overschreden (als percentage van het bni). Niet-toegerekende ODA van de EU-instellingen wordt berekend op basis van indieningen door de lidstaten bij de OESO-DAC. Ogenscheinlijke inconsistenties in de tabel zijn het gevolg van het afronden tot twee decimalen.

Tabel 2: ODA van de EU-lidstaten aan de minst ontwikkelde landen (netto) 2014-2015

Lidstaat	2014		2015	
	ODA aan MOL's (miljoen EUR)	ODA aan MOL's/bni (% van bni)	ODA aan MOL's (miljoen EUR)	ODA aan MOL's/bni (% van bni)
Oostenrijk	272,7	0,08	200,4	0,06
België	625,0	0,16	549,5	0,13
Bulgarije	8,3	0,02	7,6	0,02
Kroatië	1,9	0,00	6,4	0,01
Cyprus	2,9	0,02	3,6	0,02
Tsjechië	39,0	0,03	37,1	0,02
Denemarken	678,0	0,26	549,5	0,20
Estland	6,4	0,03	5,3	0,03
Finland	427,7	0,21	386,9	0,18
Frankrijk	1.924,4	0,09	2.143,6	0,10
Duitsland	2.889,1	0,10	2.340,0	0,08
Griekenland	37,4	0,02	34,3	0,02
Hongarije	21,6	0,02	23,4	0,02
Ierland	299,5	0,18	310,7	0,15

Italië	724,4	0,04	784,6	0,05
Letland	4,2	0,02	4,2	0,02
Litouwen	7,0	0,02	8,2	0,03
Luxemburg	129,8	0,43	138,8	0,40
Malta	1,5	0,02	1,9	0,02
Nederland	844,4	0,13	934,4	0,14
Polen	98,0	0,02	112,8	0,03
Portugal	89,8	0,05	81,4	0,05
Roemenië	25,4	0,02	27,8	0,02
Slowakije	13,2	0,02	16,7	0,02
Slovenië	8,1	0,02	8,6	0,02
Spanje	367,0	0,03	283,4	0,03
Zweden	1.226,8	0,29	1.328,1	0,29
Verenigd Koninkrijk	4.985,5	0,24	5.514,7	0,23
Totale ODA van de EU28 aan de MOL's	15.759,2	0,11	15.843,5	0,11

De **collectieve ODA van de EU** is de som van de door de instellingen en de lidstaten van de EU gerapporteerde netto ODA. Gegevens tot en met 2014 omvatten uit eigen middelen van de Europese Investeringsbank verstrekte leningen die niet worden toegerekend aan de lidstaten van de EU en die boven op het totaal van de EU28 komen (zie voetnoot 3). De in 2016 niet-toegerekende ODA van de EU-instellingen is gebaseerd op indieningen door de lidstaten bij de OESO-DAC, teneinde consistentie met de rapportage door de lidstaten te waarborgen en dubbeltelling te voorkomen.

Bronnen:

- Voor de cijfers voor 1995-2016
 - o voor de leden van de OESO: OESO/DAC.
 - o voor lidstaten van de EU die geen lid zijn van de OESO: OESO/DAC waar beschikbaar, anders gegevens van de lidstaten. De ODA 2016 van Cyprus en Bulgarije wordt geraamd op dezelfde volume/bni-verhouding als in 2015, aangezien er nog geen geactualiseerde cijfers van de OESO beschikbaar zijn.
-